

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Ünite

4. ÜNİTE : İKİ SAVAŞ ARASINDAKİ DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA
5. ÜNİTE : II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA

Konu

- ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI (1923-1938)
- II. DÜNYA SAVAŞI
- İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASINDAKİ DÖNEMDE DÜNYADA MEYDANA GELEN SİYASİ VE EKONOMİK GELİŞMELER
- II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE

OGM
MATERYAL

6.
SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca “Hatırlıyor muyum?” bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

Türkiye Cumhuriyeti Devleti dış politikada Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh!" düşüncesini kendisine ilke edinmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

2

Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Türk-Yunan ilişkilerinde belirleyici olan iki ana sorun, nüfus mübadelesi ve Patrikhane Meselesi olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

3

Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Türkiye ile Fransa arasındaki ilk sorun Türkiye-Suriye sınırının tespiti, daha sonra ise Hatay'ın statüsü konusu ve yabancı okullar sorunu olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

4

Türk-Sovyet ilişkilerine temel teşkil eden antlaşma, 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması'dır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

5

İtalya ve Almanya'nın Balkanlar üzerindeki yayılmacı politikaları belirginleşince Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya, Atina'da toplanarak 9 Şubat 1934'te Balkan Antantı'nı imzaladılar.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

6

Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğini sınırlayıcı hükümler kaldırılıp Türkiye'ye Boğazlarda tam egemenlik hakkı tanındı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

Hatırlıyor muyum?

7

Sadabat Paktı, 8 Temmuz 1937'de, İtalya'nın Habeşistan'ı işgal etmesi ve yayılcı siyaseti üzerine Türkiye öncülüğünde kuruldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

8

Mustafa Kemal Atatürk'ün çabaları sayesinde Hatay Meclisi, 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı aldı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

9

Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat 09.05'te Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

10

10 Ocak 1920'de merkezi Cenevre olan ve asil üyelerini I. Dünya Savaşı'nın galip devletlerinin oluşturduğu Milletler Cemiyeti kuruldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

11

Locarno Antlaşması (1 Aralık 1925) ve Briand-Kellog Paktı (27 Ağustos 1928), I. Dünya Savaşı sonrasında barışı koruma çabaları sonucunda imzalanmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

12

24 Ekim 1929'da, New York Borsasındaki hisse senetlerinin hızla düşmesiyle başlayan buhrana "Kara Perşembe" adı verildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

Hatırlıyor muyum?

13

İki savaş arası dönemde dünyaya hâkim siyasi düşünceler ve rejimler; Almanya'da Nazizm, İtalya'da Faşizm, Rusya'da Bolşevik İhtilali ile yayılan Komünizmdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

14

II. Dünya Savaşı'nda, mevcut durumdan memnun olmayan ve onu değiştirmek isteyen Mihver Devletler ile Müttefik Devletler savaşımlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

15

Mihver Devletler Almanya, İtalya ve Japonya idi. Müttefik Devletler ise İngiltere, Fransa, ABD ve SSCB'den oluşuyordu.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

16

II. Dünya Savaşı'nı başlatan gelişme 1 Eylül 1939'da Almanya'nın Polonya'yı işgal etmesidir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

17

I. Dünya Savaşı sonrasında barışı korumak ve sürdürmek amacıyla kurulan Milletler Cemiyeti'nin yetersiz kalması nedeniyle 1 Ocak 1942'de Birleşmiş Milletler Bildirisi yayınladı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

18

Pearl Harbor Baskını (1941), Stalingrad Kuşatması (1942) ve Normandiya Çıkarılması (1944), II. Dünya savaşı'nın seyrini değiştiren olaylar olarak kabul edilir.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

Hatırlıyor muyum?

19

II. Dünya Savaşı'nın son dönemlerinde, Müttefik Devletler tarafından düzenlenen Yalta, San Francisco ve Potsdam Konferansları barışın tesisi için atılan en önemli adımlar oldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

20

Türkiye birbirleriyle savaşan iki grup tarafından da II. Dünya Savaşı'nın içine çekilmek istendi. Türkiye uyguladığı dış politika sayesinde II. Dünya Savaşı'na girmemeyi başardı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

21

Türkiye, II. Dünya Savaşı'na fiilen katılmamış ancak savaşın getirdiği ağır ekonomik koşulları tüm zorluklarıyla yaşamıştı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

22

Savaş başlayınca Türkiye'de kısmi seferberlik ilan edilmiş, üretimi gerçekleştiren genç nüfusun önemli bölümü silah altına alınmış ve ülke bütçesinin büyük kısmı savunma giderlerine ayrılmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

23

Millî Korunma Kanunu (18 Ocak 1940), Varlık Vergisi (11 Kasım 1942), Toprak Mahsulleri Vergisi (26 Nisan 1944), alınan vergi ve getirilen yükümlülüklerden bazılarıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

24

II. Dünya Savaşı sürecinde Türkiye'de uygulanan ekonomik politikalar, halkın tepkisine neden olmuş, 7 Ocak 1946'da Demokrat Partinin kurulmasıyla da Türkiye'de çok partili demokratik hayat başlamıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

Hatırlıyor muyum?

25

II. Dünya Savaşı kronolojik olarak önce Afrika'da, ardından Almanya'nın düşüşüyle Avrupa'da, son olarak da Japonya'nın teslimiyeti neticesinde Asya'da sona erdi.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

26

Orta Doğu'da yaşanan çatışmaların ana sebebi olan Filistin sorunu, Osmanlı Devleti'nin bölgede gücünü kaybetmeye başlaması ve İsrail Devleti'nin kurulması için atılan adımlarla ortaya çıktı.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

27

İsrail'in kuruluşu, yaşanacak Arap-İsrail savaşlarının en önemli sebebi oldu. Orta Doğu'da kurulan Arap devletleri İsrail Devleti'ni tanımadılar.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

28

Arap-İsrail çekişmesi, bölgede farklı emelleri olan birçok devletin müdahaleleri sonucu dünya barışını tehdit eden kanayan bir yara hâline geldi.

Hatırlıyorum
2 Puan

☐

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

☐

Hatırlamıyorum
0 Puan

☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

00-36

KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ

PUAN

37-44

ÇALIŞMALISINIZ

PUAN

45-56

ÇOK İYİ

TOPLAM PUANINIZ

1-13
arası
maddeler
için karekodu
okutun

14-28
arası
maddeler
için karekodu
okutun

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I.sütundaki ifadelerle II.sütundaki ifadeleri eşleştiriniz.

1

Benito Mussolini

JAPONYA

A

2

Franklin Roosevelt

ALMANYA

B

3

Winston Churchill

FRANSA

C

4

İmparator Hirohito

SSCB

Ç

5

Adolf Hitler

ABD

D

6

Josef Stalin

İTALYA

E

7

Charles de Gaulle

İNGİLTERE

F

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I.sütundaki ifadelerle II.sütundaki ifadeleri eşleştiriniz.

1

YUNANİSTAN

Yabancı Okullar Sorunu

A

2

İNGİLTERE

Boğazlar Sorunu

B

3

FRANSA

Musul-Kerkük Meselesi

C

4

SOVYETLER BİRLİĞİ (SSCB)

Patrikhane Meselesi

Ç

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları metinde doğru boşluklara yerleştiriniz.

Balkan	Bulgaristan	Paris Barış Konferansı	Anti-Komintern	Türk Tarih Kurumu
Nihat Reşat Belger	Karakoyunlu Devleti	Kara Perşembe	Japonya	İsviçre
Türk Dil Kurumu	Hiroşima	Lloyd George	Mihver	Soğuk Savaş
Nürnberg Mahkemesi	Nagasaki	Briand-Kellog	Enola Gay	Kahire Görüşmeleri
Arnavutluk	Venezelos	Ankara	Locarno	Müttefik
	Little Boy	Demir Perde	Winston Churchill	
	San Remo Konferansı	İngiltere	Fat Man	

- 1934'te, Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterdi.
- Milletler Cemiyetinin kurulması kararı 'nda alındı.
- Balkan ülkesi olan ve farklı nedenlerle Balkan Antantı'nı imzalamadılar.
- 20 Temmuz 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi, 'nin Montrö şehrinde imzalandı.
- Türkiye, Antantı ile batı sınırlarını güvenceye aldıktan sonra, Paktı ile de doğu sınırlarının güvenliğini sağlamıştır.
- TBMM Hükümeti ile Fransa Hükümeti arasında 20 Ekim 1921'de Antlaşması imzalanmıştır.
- Atatürk'ün ölümüne neden olan siroz hastalığının tanısı Dr. tarafından Ocak 1938'de konuldu.
- Mustafa Kemal Atatürk, servetinin büyük bölümünü ve 'nun çalışmalarına kaynak olması için Türk milletine bağışladı.
- Antlaşması, Fransa'nın Almanya'ya karşı kendi güvenliğini sağlama çabalarının bir sonucudur.
- Paktı ile "savunmaya dayanmayan savaş" kanun dışı sayılmıştır.
- 24 Ekim 1929 'da ABD'de New York borsasının çöküşüyle başlayan dünya ekonomik buhranı on iki milyon hissenin satışa sunulduğu gün olan Perşembe gününden dolayı olarak adlandırılmıştır.
- Devletler Almanya, İtalya ve Japonya' dır.
- Devletler; İngiltere, Fransa, ABD ve SSCB'den oluşuyordu.
- ve Almanya 25 Kasım 1936'da Paktı'nı imzalayarak komünizme karşı ülkelerinde sert tedbirler almayı kararlaştırdılar.
- 6 Ağustos 1945'te isimli savaş uçağı ile 'ya, üzerinde yazan, ilk atom bombası atıldı.
- ABD Başkanı ve İngiltere Başbakanı ile İsmet İnönü arasında oldu.
-, kaleme aldığı hatıralarının Yalta Konferansı ile başlayan bölümüne "....." adını koymuştur.
- II. Dünya Savaşı sonunda, savaş suçlarına ve insanlığa karşı işlenen suçlara bakmak üzere kuruldu.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1.

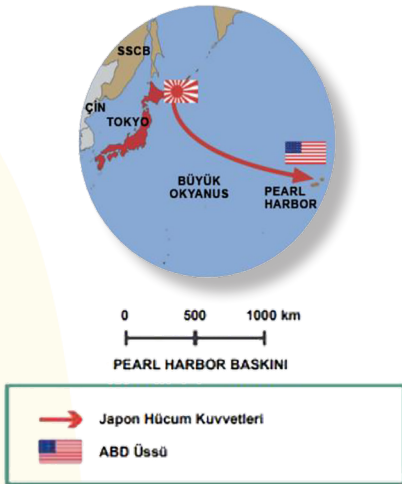

Japonya, Almanya ile 25 Kasım 1936'da Anti-Komintern Paktı'nı imzalayarak komünizme karşı ülkelerinde sert tedbirler almayı kararlaştırdılar. Bu oluşuma 6 Kasım 1937'de İtalya da katıldı.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Faşizm ve Nazizm akımlarının tasfiye edilmesine
- B) Berlin-Roma-Tokyo Mihverinin kurulmasına
- C) Komünizmin dünyada yayılmasına
- D) Milletler Cemiyetinin kurulmasına
- E) Japonya'nın emperyalist tutumundan vazgeçmesine

2.

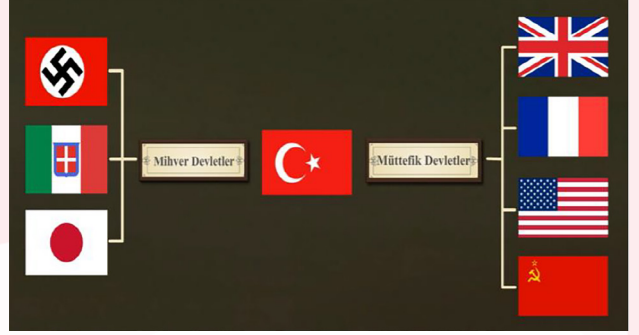

Yukarıdaki görselde verilen bilgiler dikkate alındığında Pearl Harbor Baskını ile ilgili,

- I. Pearl Harbor, ABD'nin Pasifik'teki deniz üssüdür.
 - II. Japonya, Pearl Harbor'a saldırı gerçekleştirmiştir.
 - III. Japon kuvvetleri, ABD karşısında başarısız olmuştur.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.

Mihver ve Müttefik bloklar, Türkiye'nin savaşa katılmasını istiyorlardı. Bu yönde Türkiye'ye baskı uyguladılar. 1939-1942 yılları arasında baskı daha çok Mihver devletlerden geldi. 1943-1945 yılları arasında ise ABD, İngiltere ve Sovyetler Birliği Türkiye üzerinde baskı kurdu.

II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'nin Müttefik ve Mihver bloklarının baskısına uğramasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stratejik öneme sahip bir konumda olması
- B) Savaş yanlısı bir politika takip etmesi
- C) Ekonomik açıdan güçlü olması
- D) Birleşmiş Milletlerin üyesi olması
- E) Askeri malzeme ve teçhizatının tam olması

4.

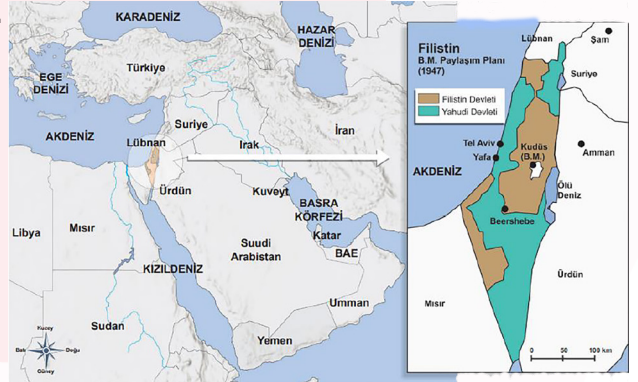
II. Dünya Savaşı içerisinde hükûmetin ekonomiye dair müdahaleleri sonuç vermeyince karne usulü uygulanması başlatıldı. Karne usulü ilk olarak ve en yaygın biçimde ekmekte uygulandı. 1943'ten itibaren dar gelirli memurlara ve fakir kesimlere sosyal yardım olarak dağıtılan şeker, kahve, çay, pamuklu kumaş ve bez gibi maddeler de karneye bağlandı. Toplumun fakir kesimleri için ekmek temel beslenme maddesiydi. II. Dünya Savaşı Dönemi'nde birçok kentte ve özellikle İstanbul'da ekmek sorunu önemli bir yer tuttu.

Buna göre Türkiye'de II. Dünya Savaşı sürecinde yaşanan gelişmeler ile ilgili;

- I. temel gıda ve tüketim maddelerinin yetersiz olduğu,
 - II. hükûmetin savaşın yarattığı olumsuzlukları gidermek için tedbir aldığı,
 - III. halktan alınan vergilerin artırıldığı
- Yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5.

BM Filistin Komisyonu üyelerini oluşturan üyelerin çoğunluğunun teklifine göre Filistin, Araplar ile Yahudiler arasında taksim edilmeli ve iki ayrı bağımsız devlet kurulmalıydı. Kudüs şehri ise milletlerarası statüye sahip olmalıydı. Komisyonunda azınlıkta kalan diğer üyelere göre ise Filistin, Yahudi ve Arap devletlerinden meydana gelen "federal" bir devlet olmalıydı. Yahudiler çoğunluk planını, Araplar ise azınlık planını desteklediler. BM Genel Kurulunda 27 Kasım 1947'de yapılan görüşmede çoğunluğun kararı benimsendi. Filistin'in Araplar ve Yahudiler arasında taksimine karar verildi. Buna göre II. Dünya Savaşı'ndan sonra Orta Doğu'nun yeniden şekillendirilmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Azınlık planının kabul edildiği
- B) Kudüs'ün Arapların kontrolüne verildiği
- C) Yahudi planının reddedildiği
- D) Filistin'in, Araplar ve Yahudiler arasında bölündüğü
- E) Manda yönetiminin Filistin'de devam ettiği

6.

YIL	ALMANYA		ABD		İNGİLTERE	
	İTHALAT	İHRACAT	İTHALAT	İHRACAT	İTHALAT	İHRACAT
1937	48,1	50,4	-	-	7,1	9,8
1943	76,6	61,1	4,8	52,7	32,3	27,8
1944	50,2	52,8	7,8	55,6	29,5	51,3
1945	0,7	00	22,2	95,9	29,4	32,6

Bu tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Almanya ile dış ticaretimiz 1945'de önemli ölçüde azalma göstermiştir.
- B) 1944'te ihracatta en büyük paya ABD sahiptir.
- C) 1944'te İngiltere ile ihracat düzeyinde bir artış yaşanmıştır.
- D) Türkiye'nin genel olarak ithalatı, ihracatından fazladır.
- E) 1945'te ABD ve İngiltere ile ihracat düzeyi, ithalat düzeyinden fazladır.

7.

II. Dünya Savaşı sonunda, savaş suçlarının ve insan hakları ihlallerinin bir daha yaşanmaması için aşağıdaki çalışmalardan hangisinin yapıldığı söylenemez?

- A) Nürnberg Mahkemesinin kurulması
- B) Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması'na İlişkin Sözleşme'nin kabul edilmesi
- C) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabul edilmesi
- D) Japon yöneticilerin Tokyo'da kurulan mahkemede yargılanması
- E) Milletler Cemiyetinin kurulması

8. Almanya ile Fransa öncülüğünde tazminat ve sınır sorunlarını çözmek için 1 Aralık 1925'te imzalanan Locarno Antlaşması ile ilgili olarak,

- I. Alman tehdidine karşı Batı Avrupa sınırları güvence altına alındı.
- II. Sınır konusunda bir anlaşmazlık çıkması hâlinde Milletler Cemiyeti hakemliği taraflarca kabul edildi.
- III. Almanya bu antlaşma ile uluslararası iş birliğine yeniden katıldı.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Aşağıdaki konulardan hangisi Türk devlet politikasının vazgeçilemez unsurlarından biri değildir?

- A) Millî sınırlar içinde vatanın bir bütün olup, bölünmez olması
- B) Yabancı sermayeli şirketlerin ülkemizde yatırım yapması
- C) Diğer ülkeler ile yapılan antlaşma ve ilişkilerde, karşılıklılık ve eşitlik esası
- D) Manda ve himaye de dâhil hiçbir devletin koruyuculuğunun kabul edilmemesi
- E) Ekonomik bağımsızlığımızı zedeleyici hiçbir unsurun kabul edilmemesi

10.

Lozan'dan sonra İngiltere'nin; Musul'un Türkiye'ye değil de Irak'a bırakılması konusunda taviz vermez bir tutum içinde olması;

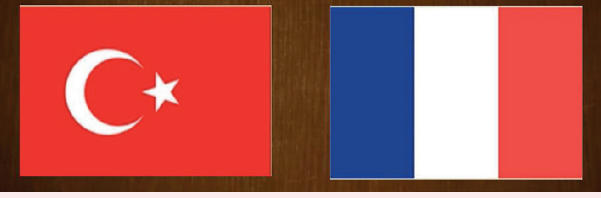
- I. Musul'da halk oylamasının yapılmasına,
- II. Şeyh Said İsyanı'nın çıkmasına,
- III. 1926 Ankara Antlaşması'nın imzalanmasına

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11.

Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Türk-Fransız ilişkilerinin olumsuz seyretmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Dış Borçlar
- B) Yabancı Okullar
- C) Adana-Mersin demiryolunun millileştirilmesi
- D) Nüfus Mübadelesi
- E) Hatay Meselesi

12. Türkiye'nin içinde bulunduğu olumsuz şartlar Türkiye'nin dış politikasında da olumsuzluğa yol açmıştır.

Bu duruma kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin yapılması
- B) Musul'un İngiliz mandasındaki Irak'a bırakılması
- C) Hatay'ın anavatanına katılması
- D) Yabancı okullar sorununun çözülmesi
- E) Milletler Cemiyetine üye olunması

13.

Türkiye Cumhuriyeti, 1920'de kurulan Milletler Cemiyetine 1932 yılına kadar üye olmamıştır.

Türkiye'nin bu teşkilata geç üye olmasında;

- I. Milletler Cemiyetinin tarafı davranması,
- II. Musul meselesinde Cemiyetin tutumu,
- III. Cemiyetin İngiltere ve Fransa'nın güdümünde hareket etmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

14.

Atatürk Dönemi'nde Türkiye, komşularıyla problemlerini büyük ölçüde çözmüştür. Bölgesel ve dünya barışına katkıda bulunan uluslararası örgütlere üye olan aktif ve barışçı bir dış politika uygulayan ülke olmuştur.

Bu duruma kanıt olarak;

- I. Milletler Cemiyetine üye olması,
- II. Balkan Antantının oluşturulması,
- III. nüfus mübadelesinin gerçekleştirilmesi

durumlarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15.

Almanya ve İtalya'nın Avrupa'da saldırgan politikaları, Almanya ile problemi olan Fransa'yı tedirgin etmiştir. Tehdidin büyüklüğünü gören Fransa, Suriye üzerindeki manda yönetimini kaldırarak Suriye'ye bağımsızlık vermiştir.

Bu durum aşağıdaki sorunlardan hangisinin çözümünü kolaylaştırmıştır?

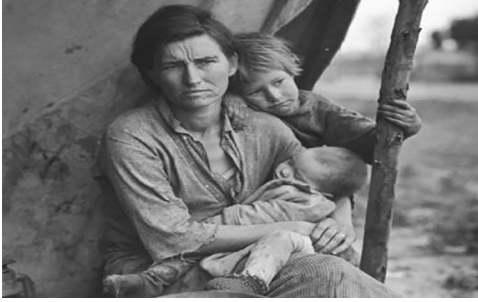
- A) Hatay sorunu
- B) Osmanlı borçları
- C) Yabancı okullar
- D) Musul sorunu
- E) Savaş tazminatı

16. Faşist yönetim anlayışlarının özellikleriyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

- A) Çoğulcu toplum düzenine karşıdır.
- B) Devletsizliği öngörür.
- C) Ekonomide korparatif bir anlayışı hayata geçirmek ister.
- D) Milliyetçi ve ırkçı bir anlayışı politik arenada savunur.
- E) Yayılmacı bir dış politika anlayışı söz konusudur.

17.

Büyük bunalım olarak adlandırılan 1929 Dünya Ekonomik Krizi aşağıdaki hangi isimle adlandırılmaktadır?

- A) Kara Perşembe
- B) Pazartesi Sendromu
- C) Bankerler Krizi
- D) Büyük Resesyon
- E) Mortgage Krizi

18.

II. Dünya Savaşı'nın çıkışına yol açan sebepler arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) Almanya ve İtalya'nın siyasal birliklerini yeni tamamlamaları
- B) I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan antlaşmaların ağır hükümler içermesi
- C) 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın yarattığı ekonomik yıkım
- D) Saldırgan ve yayılmacı emeller taşıyan ideolojilerin ortaya çıkışı
- E) Sömürgecilik zihniyetinin devam ediyor oluşu

19. Almanya'nın üzerinde bulunduğu toprakların Alman ırkına yeterli gelmeyeceğine ilişkin olan fikrin, Hitler tarafından Almanya'nın Avrupa'da yayılma politikasının bir gerekçesi olarak kabul edilmesi sonucunda ortaya çıkan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni Düzen
- B) Pozitif Politika
- C) Hayat Sahası
- D) Bizim Deniz
- E) Büyük Fikir

20.

II. Dünya Savaşı sonrasında kurulan Birleşmiş Milletler Teşkilatında veto yetkisine sahip ülkeler arasında;

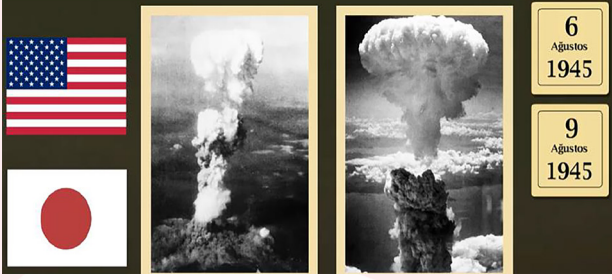
- I. Çin,
- II. Fransa,
- III. Almanya

yukarıdakilerden hangileri yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

21.

Savaş tarihinde ilk nükleer silah ABD tarafından II. Dünya Savaşı'nın son günlerinde kullanılmıştır.

ABD'nin nükleer saldırısından etkilenen kentler arasında;

- I. Nagazaki,
 - II. Fukushima,
 - III. Hiroşima
- yukarıdakilerden hangileri yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

22. Türkiye'yi II. Dünya Savaşı sırasında, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne aykırı bir şekilde Boğazlar; Lozan Antlaşması'na aykırı bir şekilde ise Doğu Anadolu toprakları üzerinde hak iddia ederek tehdit eden devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere B) Sovyet Rusya C) İtalya
D) Fransa E) Almanya

23. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı (1939 - 1945) yılları arasında Türkiye'de yaşanan gelişmelerden biri değildir?

- A) Karaborsacılık artmıştır.
- B) Enflasyon artmıştır.
- C) Tarımsal üretim büyük miktarda düşmüştür.
- D) Çalışan nüfusun önemli bir kısmı silah altına alınmıştır.
- E) Kişi başına düşen millî gelir artmıştır.

24.

Türkiye, aşağıdaki hangi konferansta alınan karar sonrası Birleşmiş Milletler Teşkilatının asil üyeleri arasında yer alabilmek için sembolik de olsa Mihver Devletlere savaş açtığını ilan etmiştir?

- A) Yalta Konferansı
- B) San Fransisco Konferansı
- C) Paris Konferansı
- D) Potsdam Konferansı
- E) Casablanca Konferansı

25. I. Toprak Mahsulleri vergisinin yeniden düzenlenmesi
II. Varlık vergisinin alınmaya başlanması
III. Çalışan nüfusun silahaltına alınması
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin II. Dünya Savaşı sırasında ekonomik sıkıntılarını aşmak amacıyla yaptığı girişimler arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

26. II. Dünya Savaşı yıllarında ekonomik anlamdaki daralmanın bir sonucu olarak tahsil edilmeye başlanan vergiler arasında;

- I. Toprak Mahsulleri Vergisi,
- II. Katma Değer Vergisi,
- III. Özel Tüketim Vergisi

yukarıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

27. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye’de enflasyonun artması, karaborsacılığın yaygınlaşması ve bu sayede aşırı kazanç sağlayan bir zümrenin ortaya çıkması ile teoride bu durumun sorumlusu herkes için, uygulamada ise özellikle gayrimüslimler için tahsil olunmaya başlanan vergi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haraç Vergisi
- B) Varlık Vergisi
- C) Cizye Vergisi
- D) Toprak Mahsulleri Vergisi
- E) İспенç Vergisi

28.

Adolf Hitler ve ideolojisi Nazizm’i Almanya’da iktidara taşıyan nedenler arasında;

- I. Versay Antlaşması’nın yarattığı hiçlik duygusu,
 - II. 1929 Ekonomik Krizi’nin yarattığı buhran,
 - III. Hitlerin hitabet yeteneği
- yukarıdakilerden hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

29.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı’ nın kuruluşu büyük bir savaşın neticesi olarak ortaya çıktı. ABD, İngiltere ve SSCB II. Dünya Savaşı sonrası kurulacak bu yapının temellerini II. Dünya Savaşı sırasında yaptıkları bazı görüşmeler ve konferanslarla belirlediler.

Aşağıdakilerden hangisi Birleşmiş Milletler fikrinin gündeme geldiği bu görüşme ve konferanslar arasında gösterilemez?

- A) Atlantik Bildirisi
- B) Paris Konferansı
- C) San Francisco Konferansı
- D) Yalta Konferansı
- E) Moskova Konferansı

30.

II. Dünya Savaşı sonunda Alman savaş suçlularının cezalandırılmasını sağlamak için müttefik devletlerce kurulan mahkeme hangi isimle faaliyette bulunmuştur?

- A) Nürnberg Mahkemesi
- B) Tokyo Savaş Suçları Mahkemesi
- C) Lahey Uluslararası Adalet Divanı
- D) Lüksemburg Adalet Divanı
- E) Strazburg İnsan Hakları Mahkemesi

31.

- I. Jeopolitik konum
- II. Petrol rezervleri
- III. Din ve mezhep sorunları

Orta Doğu coğrafyasının dünyanın bir numaralı fırtına merkezi olarak adlandırılmasının sebepleri arasında yukarıdakilerden hangileri yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Aşağıdaki soruları verilen görsel ve metni göz önünde bulundurarak cevaplayınız.

Sarper-Molotov Görüşmesi Soğuk Savaş Döneminde Türk Dış Politikasına yön veren önemli gelişmelerden biri de SSCB Dış İşleri Bakanı Vyacheslav Mihayloviç Molotov ile Moskova Büyükelçisi Selim Rauf Sarper arasında geçen görüşme olmuştur. Görüşme, "Molotov-Sarper Görüşmesi" olarak bilinmektedir ve Türk-Sovyet ilişkileri açısından son derece önem taşımaktadır. Bu görüşmeler Mayıs 1945'te Avrupa'da savaşın sona erdiği günlerde ve 1941 sonrasında uyguladığı dış politika nedeniyle Ankara'nın uluslararası alanda ciddi yalnızlık içinde bulunduğu günlerde yapılmıştı.

Bu görüşmeye katılan diplomatlar arasındaki şu diyaloglara kulak verelim:

Molotov: Yeni bir ittifak antlaşması yapmadan evvel aramızdaki bütün pürüzlü sorunları çözümlememiz gerekir. Bunları birer birer sıralayacağım. Birinci sorun, Türkiye'yle aramızda yaptığımız 1921 Antlaşması Sovyetlerin zayıf oldukları bir zamanda yapılmış ve bir takım arazi değişiklikleri meydana getirmiştir. İlk önce bu durumu düzeltmek gerekir.

Sarper: Türkiye'nin doğu sınırlarında bazı değişiklikler yapılmasını mı kastetmek istiyorsunuz?

Molotov: Evet, eski haksızlıkların tamirini kastediyorum.

Sarper: 1921 Antlaşması Sovyetlere zorla kabul ettirilmiş bir antlaşma değildir.

...

Molotov: Şimdi bu konuyu geçelim. Biz bu savaşta [...] çok telefât ve zayıat verdik. En sıkışık zamanlarımızda Karadeniz'deki güvenliğimizle ilgilenmek zorunda kaldık. Bu kaygımızda yanılmış olabiliriz ve Türkiye'nin tavır ve hareketi sonuçta bu konuda bir güçlük yaratmadı. Fakat ne de olsa Boğazlar sorununda 200 milyonluk bir insan kitlesi Türkiye'nin iradesine bağlıdır. [...] Türkiye'nin iyi niyetinden eminiz. Fakat Boğazları savunma olanaklarından da emin olmamız gerekir.

Sarper: [...] Eğer Türkiye'nin savunma imkânsızlıklarından çıkarılan sonuç Boğazlarda Sovyetlere üs verilmesi sorunu ise, hemen söyleyeyim ki [...] söz konusu olamaz [...]

...

Molotov: Montreux'nün değiştirilmesi için yapılacak görüşmeleri, ittifak antlaşması görüşmeleri ile paralel yürütmemiz yararlı olur.

Sarper: [...] Bunu görüşmekte yarar görmüyorum. [...] Biz egemenlik haklarımızı kullanırken, ahdi vecibelerimiz müstesna, kimsenin müsaadesini almak zorunluluğunu duymayız.

Oran, Baskın (2016). Türk Dış Politikası. C. I. İstanbul: İletişim.

1. 7 Haziran 1945 tarihinde yapılan “Molotov-Sarper Görüşmesi” ile iki ülke arasında öncelikle hangi konular ele alınmıştır? Sıralayınız.

2. Sovyetlerin imtiyaz istedikleri yerler nerelerdir? Yazınız.

3. Sovyetler hangi anlaşmanın değiştirilmesini istemektedirler? Yazınız

4. Sovyet Dışışleri Bakanı Molotov'un teklifleri karşısında Moskova Büyükelçisi Selim Rauf Sarper nasıl bir ilke benimsemiştir? Yazınız.

5. Bu görüşmede Sovyetlerin tavrına bakılarak bu görüşme talebinin kimden geldiği söylenebilir, Niçin?

6. Bu görüşmeyi Sovyetler açısından değerlendirdiğinizde başarılı buluyor musunuz? Açıklayınız.

Aşağıda verilen harita ve metni dikkate alarak soruları cevaplayınız.

BALKAN ANTANTI

Harita : Balkan Antantı' nda yer alan ülkeler

Kurulma süreci: Bütün güçlülere rağmen Balkan devletleri iki savaş arası dönemde aralarında bir birlik kurmayı başarmışlardır. Bulgaristan'ın revizyonist dış politikası ve Türkiye ile Yunanistan arasında ahali mübadelesinin yarattığı gerginlik, iki savaş arası dönemin ilk on yılında böyle bir birliğin kurulmasını engellemiştir. Ancak 1930 yılında Türkiye ile Yunanistan'ın bu konuda anlaşmaya varmaları, Balkan devletleri arasında, Bulgaristan'ın da katıldığı bir dizi Balkan Konferansının toplanmasına yol açtı. Bu konferanslarda, İtalya'nın etkisinde bulunan Bulgaristan ve Arnavutluk'un revizyonist istekleri tatmin edilemeyince, bu iki devlet gruplaşmadan çekilmişler ve 1934 yılında Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında Balkan Antantı imzalanmıştır. Antantın hükümlerine göre, dört devlet birbirlerinin Balkan sınırları konusunda güvence vermişler ve çıkarlarına yönelik bir tehdit durumunda birbirleriyle görüşmelerde bulunmayı taahhüt etmişlerdir.

Kurulduktan sonra: İki savaş arası dönemin genel çalkantılı havası içinde, Balkan Antantı başarılı bir gruplaşma olamamıştır. Başarısızlığının nedenleri, gelecek Balkan iş birliği konusunda önemli ipuçları verecek niteliktedir. Bir kere, Balkan Antantı küçük Balkan devletlerinin Bulgaristan'ın saldırısına karşı Balkan sınırlarını garanti etmek gibi dar bir askerî amacı olan birlik durumundaydı. Bunun dışında, örneğin İtalya gibi büyük devletlerin saldırısına karşı herhangi bir savunma güvencesi vermiş değildi. Türkiye, daha başından beri, Balkan Antantı'nın genişlemeci büyük devletlere karşı bir blok olması yönünde çabada bulunmuşsa da başarılı olamamıştır. İkinci olarak, Balkan Antantı gerçek anlamda Balkan devletleri olan Bulgaristan ile Arnavutluk'u gruplaşma içine alabilecek tedbirler üzerinde fazla durulmadan aceleyle kurulan bir güvenlik kuruluşu olmuştu. Böylece bölgeyi iki karşıt kampa böldü. Üçüncü olarak, Balkan Antantı "antant" sözcüğünün anlattığı gerçek bir "anlaşış birliği" kuramamış ve askerî bir ittifak olarak kalmıştır. Dolayısıyla, ittifakın üzerine oturduğu askerî koşullar değişince, antantı sürdürmenin de bir anlamı kalmamıştır. Yugoslavya, 1937 yılında Bulgaristan ile bir yakınlaşmaya gittiğinde Balkan Antantı temel anlamını yitirecektir.

1. Balkan Antantı'nın Türkiye'nin takip ettiği dış politika açısından önemini değerlendiriniz?

2. Balkan ülkelerinden Bulgaristan ve Arnavutluk'un Balkan Antantı'nda yer almamalarının sebepleri neler olabilir?

3. Balkan Antantı'nda yer alan ülkeler arasındaki siyasal birlikteliğin uzun sürmemesinin nedenleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

4. *Dışişlerinde dürüst ve açık olan siyasetimiz, özellikle barış fikrine dayalıdır. Milletlerarası herhangi bir meselemizi barış vasıtalarıyla çözümlemeyi aramak, bizim menfaat ve anlayışımıza uyan bir yoldur. Bu yol dışında bir teklif karşısında kalmamak içindir ki, güvenlik ilkesine, onun vasıtalarına çok ehemmiyet veriyoruz. Milletlerarası barış havasının korunması için, Türkiye Cumhuriyeti yapabileceği herhangi bir hizmetten geri kalmayacaktır.*

Buna göre Atatürk Dönemi'nde Türk dış politikasının genel özellikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

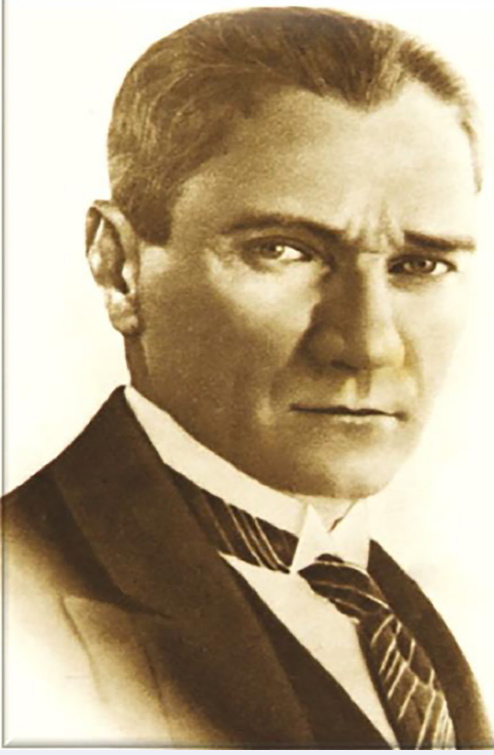
Aşağıda verilen metinleri ve görselleri dikkate alarak soruları cevaplayınız.

KARA PERŞEMBE

I. Dünya Savaşı sürecinde özellikle Avrupa ülkeleri birbirleri ile savaşırken erkeklerin de büyük kısmının askerde olması üretimi düşürdü. Buna karşın savaştaki ülkelere ihracat yapan Amerika Birleşik Devletleri'nde gerek tarımsal üretim gerek sanayi üretimi olağanüstü arttı ve büyük kârlar elde ettiler. Fakat savaş sona erince Amerikan çiftçilerinin savaş sırasındaki talepleri karşılamak için üretimini artırdıkları tarım ürünleri ellerinde kaldı. Çiftçiler, üretim fazlası ürünlerini ellerinden çıkarmak için fiyatları düşürdüler. Fakat bu defa da savaş sırasında üretimlerini artırmak amacıyla aldıkları kredileri ödemekte sıkıntıya düştüler. I. Dünya Savaşı'nın getirdiği zorluklar karşısında ABD'de küçük şirketler birleşmiş ve tekeller oluşturmuşlardı. 1929'a gelindiğinde 200 civarındaki holding Amerika ekonomisinin %50'sini kontrol eder hale gelmişti. Amerikalı zenginler bu dönemde üretim sektöründeki güvensizlikten dolayı borsaya yönelmiş ve spekülasyon (yapay) hareketlenmelere de başlamışlardı. Yapılan spekülasyonlarla borsadaki hisse fiyatları dört kat artarken gerçekte üretim iki kat bile artmamıştı. Bu dönemde Amerikan banka ve şirketlerinin çalışma esaslarını düzenleyen yasalar yetersizdi. Denetlemede ve hissedar yatırımcıların bilgilendirilmesinde büyük eksiklikler vardı.

I. Dünya Savaşı sonrasında Amerikan ekonomisi sıkıntıya girince ABD yönetimi savaş öncesinde ve sırasında Avrupalı devletlere verdiği kredi borçlarını geri istedi. Fakat borç alan devletlerin bunu ödemesi mümkün olmadı. Bu gelişmeler üzerine Amerikalı yetkililer, 1929 yazında kredileri kısıtlamaya karar verdiler. Bu karar sonrasında New York Wall Street Borsası düşüşe geçti. Yabancı yatırımcıların borsa kâğıtlarını ellerinden çıkarmaya başlamasıyla bu düşüş daha da hızlandı. "Kara Perşembe" olarak adlandırılan 24 Ekim 1929 Perşembe günü on iki milyon hissenin satışa sunulmasıyla New York borsası çöktü. New York Borsasının çöküşüyle birlikte birçok banka battı, yüzlerce şirket iflas etti, fabrikalar kapandı. Milyonlarca insan işsiz kaldı. Köylerde topraklar terk edildi. Pek çok kişi mal varlığını kaybetti, insanların yaşam koşulları kötüleşti ve güvenlik sorunları arttı. 1929'da Amerika'da başlayan ekonomik bunalım kısa süre sonra Avrupa'ya sıçradı ve sonrasında bütün dünyayı etkisine aldı. I. Dünya Savaşı'nın yarattığı siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlarla uğraşan Avrupa'da devletlerarası ilişkilerde daha büyük sorunlar yaşanmasına neden oldu. On yıl süren bir kargaşanın ardından çıkan II. Dünya Savaşı'nın da en büyük sebeplerinden biri bu ekonomik bunalım olmuştur.

Dünya milletlerinin mutluluğuna çalışmak, diğer bir yoldan kendi huzur ve mutluluğunu temine çalışmak demektir. Dünyada ve dünya milletleri arasında huzur, açıklık ve iyi geçim olmazsa, bir millet kendisi için ne yaparsa yapsın huzurdan mahrumdur. (...) En uzakta zannettiğimiz bir olayın bize bir gün temas etmeyeceğini bilemeyiz. Bunun için insanlığın hepsini bir vücut ve her milleti bunun bir organı saymak gerekir. Bir vücudun parmağının ucundaki acıdan diğer bütün organlar etkilenir. Dünyanın filan yerinde bir rahatsızlık varsa bana ne dememeliyiz. Böyle bir rahatsızlık varsa tıpkı kendi aramızda olmuş gibi onunla ilgilenmeliyiz...

1. Savaş ve üretim arasında olumlu ve olumsuz ilişkilere ne gibi örnekler verilebilir? Okuduğunuz metinlerden hareketle görüşlerinizi belirtiniz.

2. Üretimin çok artmasının hangi durumlarda olumsuz sonuçlar doğurduğu söylenebilir? Okuduğunuz metinlerden hareketle görüşlerinizi belirtiniz.

3. Bir ülkede yaşanan sıkıntıların başka ülkelere etkileri hakkında neler söylenebilir? Atatürk'ün sözünü de dikkate alarak görüşlerinizi belirtiniz.

4. 1929 Ekonomik Buhranı' nın yarattığı siyasi sonuçlar hakkında neler söylenebilir? Okuduğunuz metinlerden hareketle görüşlerinizi belirtiniz.

Aşağıda verilen metinleri ve görselleri dikkate alarak soruları cevaplayınız.

BARİSA SON VEREN "BARİŞ"LAR

I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri, yendikleri devletlere imzalattıkları antlaşmaları kendi aralarında yaptıkları gizli antlaşmalara dayalı olarak hazırladılar. Çok ağır yaptırımlar içeren ve kendi emellerini gerçekleştirmeye yönelik şartları, karşı tarafa itiraz hakkı tanımadan kabul ettirdiler. Dolayısıyla I. Dünya Savaşı'nı sonlandıran antlaşmalar, beklenen barış dönemini başlatmadığı gibi yirmi bir yıl gibi kısa bir süre sonrasında, 1939'da yeni bir "Dünya Savaşı"nın çıkmasının da önemli sebepleri oldular. Savaştan galip çıkan devletlerin kendi emelleri doğrultusunda kurdukları düzeninin devamını sağlamaya gayret gösterdiler. Bu durumun bir sonucu olarak da gerek bölgesel gerek küresel iş birliğine dayalı devletlerarası örgütler kurma yoluna gittiler.

MİLLETLER CEMİYETİNİN KURULMASI (10 OCAK 1920)

ABD Başkanı Wilson, dünya barışının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla uluslararası bir teşkilatın kurulmasını istemişti. Paris Barış Konferansında bu fikir 32 devlet tarafından kabul edilerek teşkilatın kurulma kararı alınmıştı. 10 Ocak 1920'de merkezi Cenevre olan ve asil üyelerini I. Dünya Savaşı'nın galip devletlerinin oluşturduğu Milletler Cemiyeti kuruldu. Savaşta tarafsız kalmış olan devletler de asil üyeler arasına dâhil edildi. Kuruluşunda 18 üye- den oluşan cemiyetin üye sayısı daha sonra 63'e ulaştı. Fakat Cemiyet kısa bir süre sonra kuruluş amacından uzaklaştı ve büyük devletlerin çıkarlarını savunan bir örgüt hâline geldi. Sömürgeci büyük devletler, kendi egemenliği altındaki halkların isteklerini kesinlikle dikkate almadıkları gibi Cemiyet'in ilkelerinin de kendi sömürgelerinde uygulanmasına razı olmadılar. Bu sebeplerledir ki Cemiyet uluslararası birçok sorunun çözümünde beklenen katkıyı yapamadı. Türkiye 1930'lu yıllara gelindiğinde Lozan'dan kalan sorunları barışçı yollarla büyük ölçüde çözüme kavuşturmuş ve komşularıyla iyi ilişkiler içine girmişti. Bu gelişmeler sonrası Yunanistan'ın ve İspanya'nın önerisiyle Milletler Cemiyeti, Türkiye'yi üyeliğe davet etti. Cemiyet'in işleyişindeki aksaklıkların bilinmesine rağmen Türkiye, dünya barışının korunması için beslediği iyi niyetin göstergesi olarak üyelik davetini kabul etti (18 Temmuz 1932).

1. I. Dünya Savaşı'nın ardından imzalanan barış antlaşmaları kalıcı bir barış sağlamakta sizce niçin yetersiz kalmıştır? Görüşlerinizi okuduğunuz metinlerden hareketle belirtiniz.

2. Milletler Cemiyetinin kuruluş amacı hakkında neler söylenebilir? Milletler Cemiyetinin kendi kuruluş amacı doğrultusunda faaliyetler yürütememesinin sebepleri neler olabilir?

3. Türkiye Cumhuriyeti'nin Milletler Cemiyetine katılımını diğer devletlerden farklı kılan özel durum hakkında neler söylenebilir?

Aşağıda verilen görsel, metin ve tablolardan yararlanarak soruları yanıtlayınız.

SAVAŞTA TEKNOLOJİ

I. DÜNYA SAVAŞI'NDA KULLANILAN SAVAŞ ARAÇLARINDAN BAZILARI

GÖRSEL 1

GÖRSEL 2

GÖRSEL 3

II. DÜNYA SAVAŞI'NDA KULLANILAN SAVAŞ ARAÇLARINDAN BAZILARI

GÖRSEL 4

GÖRSEL 5

GÖRSEL 6

Ölen İnsan Sayısı		Ölen Asker Sayısı	Ölen Sivil Sayısı
I. Dünya Savaşı (1914-1918)	Yaklaşık 9.5 milyon	Yaklaşık 9 milyon	Yaklaşık 475 bin
II. Dünya Savaşı (1939-1945)	Yaklaşık 65 milyon	Yaklaşık 22 milyon	Yaklaşık 43 milyon

1. Dünya Savaşı, kıta Avrupası'nın dünya üstünlüğüne son vermiştir. 1. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı yıkım, demokratik yönetimlerin ekonomik ve siyasal alanlarda etkili olmalarını önlemiştir. 1929 dünya ekonomik buhranı, Kıta Avrupası'nda var olan demokratik yönetimlerin yıkılmasına neden olmuştur. 1920'lerde gelişen İtalyan faşizmi ve 1933'te iktidara gelen Alman Nazizm' in uyguladıkları politikalar, 2. Dünya Savaşı'nın en önemli nedenleri olmuştur. Bu dönemde nispi güç kapasitesini artıran Almanya uluslararası alanda var olan statükoyu kendi lehine değiştirmek yönünde bir dış politika izlemeye başlamıştır.

Hüseyin Emiroğlu, İkinci Dünya Savaşı'na Giden Süreçte Küresel ve Bölgesel Aktör Devlet Davranışlarının Çözümlemesi (Kısaltılarak alınmıştır.)

1. Verilen bilgilerden yola çıkarak II. Dünya Savaşı'nın genel özellikleri ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

2. **II. Dünya Savaşı'na Katılan Devletler**

Mihver Devletler	Müttefik Devletler	
Almanya	SSCB	Avustralya
İtalya	İngiltere	Yeni Zelenda
Japonya	Fransa	Yunanistan
Bulgaristan	Amerika	Norveç
Macaristan	Polonya	Hollanda
Romanya	Çekoslovakya	Belçika
	Çin	Brezilya
	Kanada	Güney Afrika

II. Dünya Savaşı'nda da "I. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi hemen hemen aynı devletler karşı karşıya gelmişlerdir." ifadesinden yola çıkarak II. Dünya Savaşı'nın çıkışının temel nedeni için ne söyleyebilirsiniz?

3. Görselleri incelediğinizde II. Dünya Savaşı'nda kullanılan savaş araçlarının savaşın seyrine etkileri için neler söyleyebilirsiniz?

4. II. Dünya Savaşı'ndaki sivil insan kayıplarının I. Dünya Savaşı'na oranla daha fazla olmasının sebebi sizce nedir?

Aşağıda verilen metni ve görselleri dikkate alarak soruları cevaplayınız.

DÜNYA'DA SAVAŞ, TÜRKİYE'DE EKONOMİK SIKINTILAR

II. Dünya Savaşı'nda güdülen tarafsızlığa karşı, orduyu güçlendirme zorunluluğu bütçeden millî savunmaya ayrılan ödeneklerin oranının artmasına neden olmuştur. 1938'de %30.31 olan bu oran, savaş başladığında (1939) %43.32'ye, 1941'de ise %55.44'e kadar çıkmıştı. Savaşın son yılında ancak %40.88'e indirilebilmişti. Öte yandan savunma önlemlerinin bir gereği olarak, silahlı kuvvetler mevcudu da arttırılmıştır.

	1938	1942
Buğday	4.62	13.5
Pirinç	20	40
Sadeyağ	55.5	95
Urfa yağı	104	165
Et (canlı)	18.6	31
Pamuk	42	70

Savaş yıllarında başlıca tüketim mallarındaki fiyat artış tablosu

1. II. Dünya Savaşı'nda savunma sanayisine ayrılan bütçenin ve silahlı kuvvetlerin mevcudunun artırılmasının ekonomik sonuçları hakkında neler söylenebilir?

2. Savaş yıllarında tüketim mallarındaki fiyatların artmasının sebepleri sizce neler olabilir?

Millî korunma kanunu mer'iyete girdi

Başvekâlette bir büro tesis ediliyor

Vekâletler arasında işbirliğini temin etmek üzere teşkil edilecek heyete Başvekil reislik edecek

Ankara, 26 (Hüsnü) — Millî korunma kanunu bugünkü Resmî Gazetede neşredilerek mer'iyete kondu. Hükümet bu kanunla kendisine tevdi edilen vazife ve salâhiyetleri ifa ve istimal üzere görüşümleri ve kanunla derhal tatbika başladığını en yakın bir zamanda ilân edecektir. Keyfiyet bir tenkare ile de Meclis Reisliğine arz edilecektir. Bu kanun hükümlerine tevfikten Heyet-i Vekilece ittihaz edilecek kararları hazırlamak ve bu işle alâkalı Vekâletler arasında işbirliğini temin etmek üzere teşkil edilecek koordinasyon heyetine han-gi Vekillerin dahil olacağı bugün öğleden evvelki Heyet-i Vekile toplantısında kararlaştırılmıştır. Heyete birzât Başvekil reislik edecektir. Aynı kanun hükümlerinin tatbikine müteallik işleri görmek üzere de Başvekâlette bir büro tesis edilmek üzere. Büroya muhtelif dairelerden memurlar alınacaktır.

Görsel 1 : Millî Korunma Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle ilgili bir gazete haberi.

Dün gece yurdun her tarafında ışıklar maskelendi

Teşkil edilen kollar mahalleleri gezerek kontrollerini yaptılar, göze çarpan bazı küçük ihmalleri tashih ettirdiler

Maskelenme işi büyük bir muvaffakiyetle yapıldı
Görsel 2 : Karartma uygulamasıyla ilgili bir gazete haberi.

Varlık vergisi Kanun projesi kabul olundu

Büyük Millet Meclisi dün saat 10 da Gernasettin Güneşpaş'ın başkanlığında toplanmıştır. Cümlenin açılmasını müteakkip reis Hükümetçe Meclise tevkil edilmiş olan tevkilde kanunlar dolayısıyla Başvekil Zükrü Barıncıoğlu'nun beyanatına bulunmasını bildirmiş ve Başvekil Kır-açize gelecek tam metnini ayrıca bildirdi. Zimmi beyanatla bulunmuşlardır.

Meclisin büyük bir alkış ve dükkatle talip ve edis sürerek alkışlarla karşıladığı bu mütaca müteakkip reis sözü Milletvekili Grup Reis Vekil Ali Râna Tarhan'a bırakılmıştır.

B. Râna Tarhan'ın sözleri

B. Râna Tarhan demiştir ki: "— Sayın Başvekilimiz beyanatının bariz vasfı: hâdiselerin tamimî itibali ve güçlükleri yenmek için yeni ted-bieler almak zeminine mevzuolduğudur.

Bu zihniyetle yenilmiyecek güçlük yoktur. Sülerime bu itimat cümlesiyle başladıkdan sonra müasadenizle büyük alkış ile dinlediğiniz beyanatlarında ba-bis boyutlukları iki esas tedbir hak-kında Grupumuzun görüşlerini arzede-yim.

(Sönm 4. Sned sayfa)

Görsel 4: Varlık Vergisi Kanunu'nun kabulüyle ilgili bir gazete haberi.

Ekmek bu sabahtan itibaren karne usulüyle dağıtılıyor

Ekmekler 750 gram üzerinden çıkarılıyor bir ekmek 12,5 kuruşa satılacak

Görsel 3: Ekmeğin karne ile dağıtılmaya başlandığını duyuran bir gazete haberi.

3. Gazete haberlerini incelediğinizde II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'deki etkileri hakkında nasıl çıkarımlarda bulunabilirsiniz.

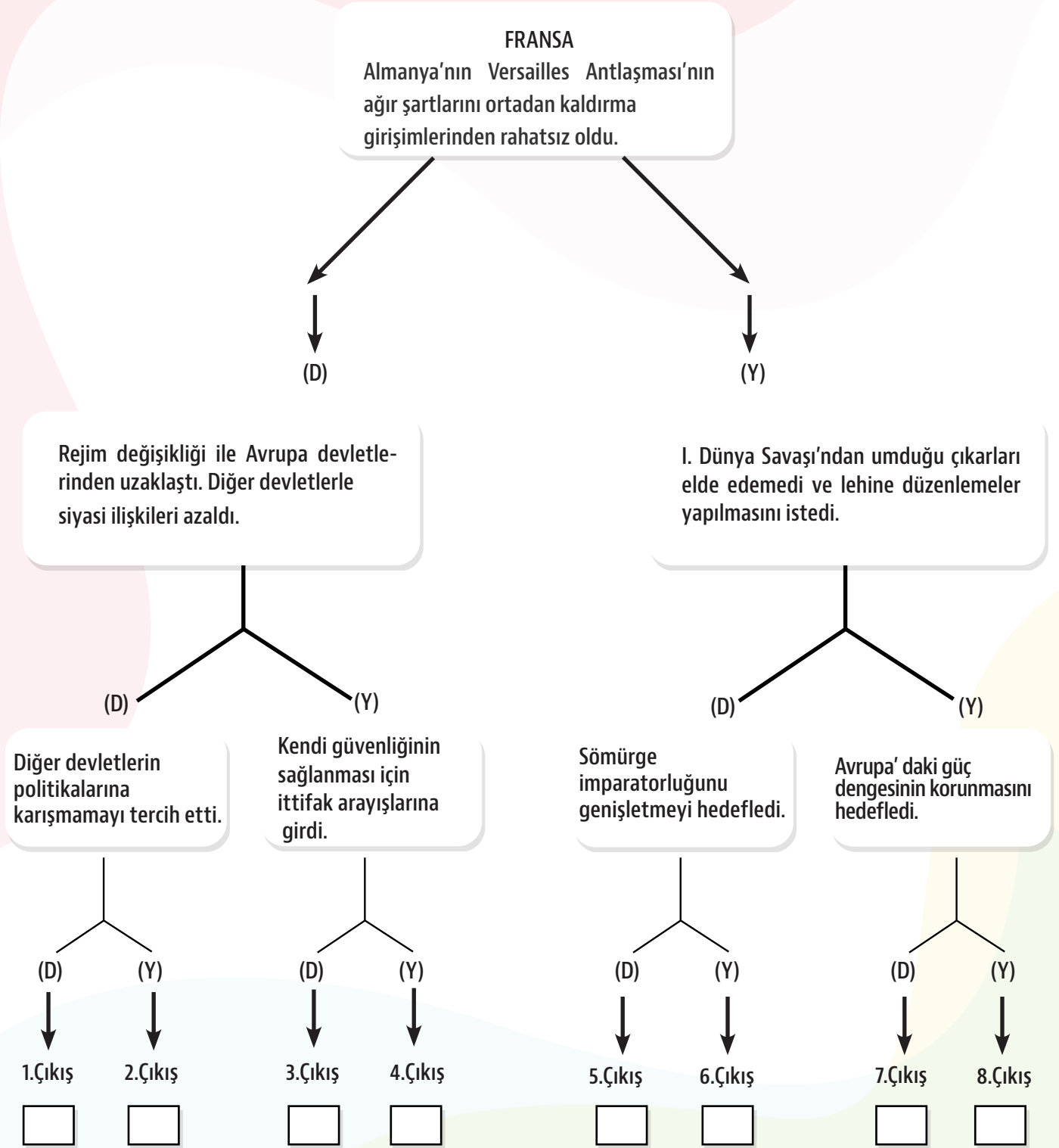
4. Ekmeğin karneyle dağıtılması uygulaması ile buğday üretimi arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Görüşlerinizi belirtiniz.

I. Dünya Savaşı Sonrasında Küresel Güçlerin İzlediği Politikalar

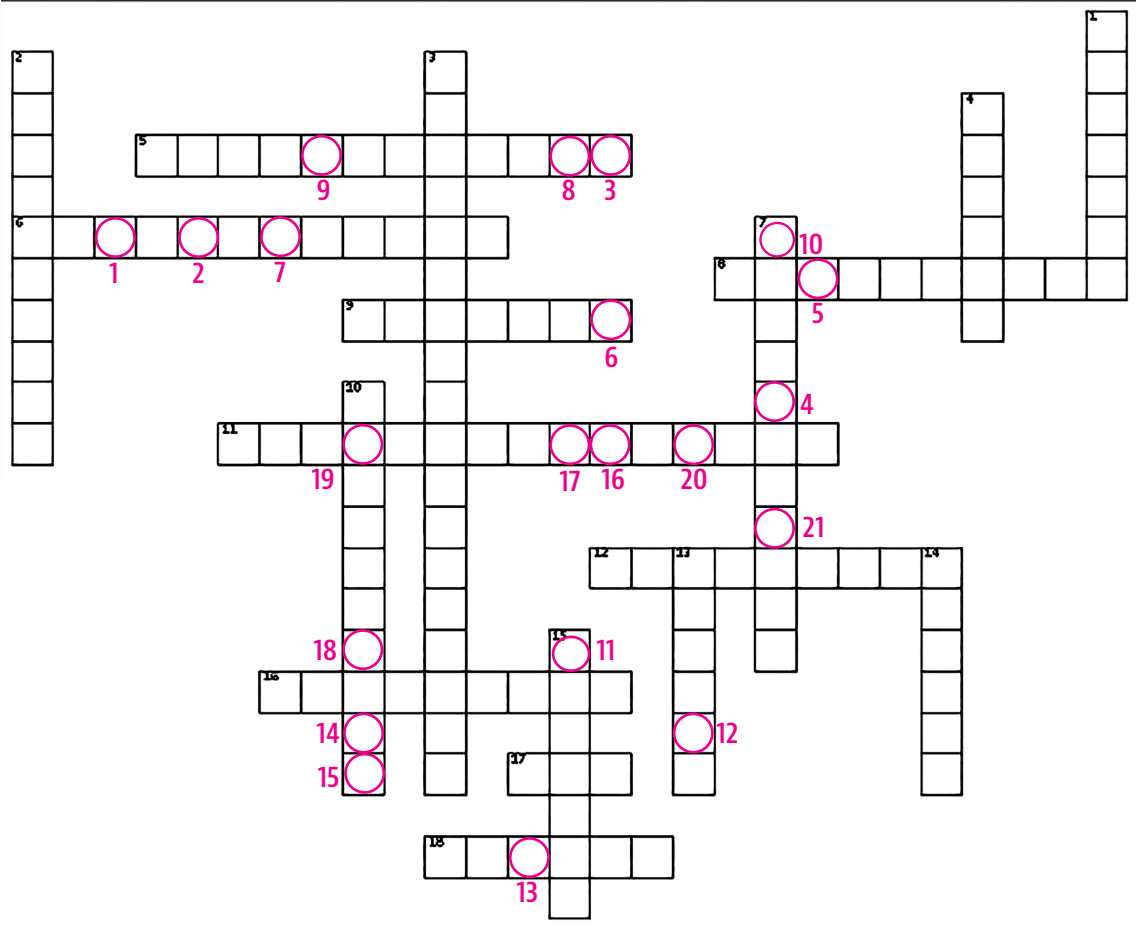
TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ

Aşağıda birbirleri ile bağlantılı Doğru/Yanlış ifadeler içeren Tanılayıcı Dallanmış Ağaç tekniğinde bir bilgi verilmiştir. İlk cümleden başlayarak her doğru (D) ya da yanlış (Y) cevabınıza göre çıkışlardan sadece birini işaretleyiniz.

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

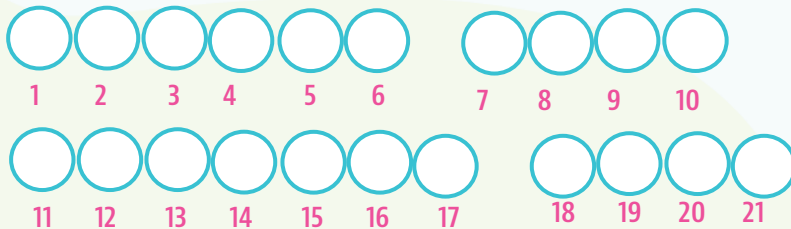
SOLDAN SAĞA

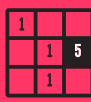
5. ABD'nin II. Dünya Savaşı'na girmesine neden olan baskın.
6. Hatay Devleti'nin ilk ve son devlet başkanı.
8. II. Dünya Savaşı öncesi İngiltere'nin Almanya'ya karşı uyguladığı politika.
9. Nazizm'in ortaya çıktığı ülke.
11. Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Türk-Yunan ilişkilerin-de yaşanan sorunlardan biri.
12. Üretim araçlarının mülkiyetinin devlete ait olduğu toplumsal sistem.
16. Demokratik hak ve özgürlüklerin baskı altında tutulduğu devlet düzeni.
17. Lenin'in ekonomi politikası.
18. Sadabat Paketi'nin imzalandığı şehir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. II. Dünya Savaşı'nda Almanların işgal ettiği ilk ülke.
2. II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin cumhurbaşkanı olan devlet adamı.
3. II. Dünya Savaşı sonunda Milletler Cemiyetinin yerini alan uluslararası örgütü.
4. 11 Kasım 1942'de Türkiye'de savaşı fırsata dönüştüren işletmelerin haksız kazançlarının önüne geçmek amacıyla alınan vergi.
7. Almanya'nın yayılma ve genişleme politikası.
10. Türkiye'nin 1923 yılında mübadele konusunda antlaşma yaptığı ülke.
13. II. Dünya Savaşı sırasında SSCB'nin lideri.
14. Boğazlar Komisyonunun kaldırıldığı antlaşma.
15. Milletler Cemiyetinin merkezi olan İsviçre şehri.

ANAHTAR KELİME

Kelime Avı

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Fransa

AIARAIYİMRSMACONDN

Sovyetler Birliği

EARSASIAHBOTRBAARK

İsmet İnönü

ÜSAEŞGMADİRÖNA

II. Dünya Savaşı

RVKIİKSUIGVANEURLNA

Japonya

AAIAORNHLKARFET

Hawaii

ARHABLPINKEBSRIOAR

Müttefik Devletler

İBNKSTİLDATIİİLİRA

Cenevre

LEEYRİİCLEETİMTML

İtalya

İZMZEBDNİİ

Almanya

TYEVRLİOKPOİTSİNAZİ

Savaş doktrini

MİLIDBIHRYRIA

Üçlü Pakt

LEHVİRETDVEERML

Ekonomik çöküş

KŞAEBEAEPRMR

Nükleer, biyolojik
ve kimyasal silahlar

İALLİATESLRMİKAHH

ANAHTAR KELİME

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME-I

1. E
2. D
3. F
4. A
5. B
6. Ç
7. C

EŞLEŞTİRME-II

1. Ç
2. C
3. A
4. B

BOŞLUK DOLDURMA

1. Venizelos	10. Briand-Kellog
2. Paris Barış Konferansı	11. Kara Perşembe
3. Bulgaristan / Arnavutluk	12. Mihver
4. İsviçre	13. Müttetik
5. Balkan / Sadabat	14. Japonya / Anti-Komintern
6. Ankara	15. Enola Gay / Hiroşima / Little Boy
7. Nihat Reşat Belger	16. Kahire Görüşmeleri
8. Türk Tarih Kurumu / Türk Dil Kurumu	17. Churchill / Demir Perde
9. Locarno	18. Nürnberg Mahkemesi

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. B	11. D	21. D
2. C	12. B	22. B
3. A	13. E	23. E
4. C	14. E	24. A
5. D	15. A	25. C
6. D	16. B	26. E
7. E	17. A	27. B
8. E	18. A	28. E
9. B	19. C	29. B
10. D	20. C	30. A
		31. E

AÇIK UÇLU

1. 1921 Moskova Antlaşması ve bu antlaşma çerçevesinde belirlenen sınırların yeniden güncellenmesi, SSCB lehine düzenlenmesi ve Kars-Ardahan'ın Ruslara verilmesinin yanı sıra Boğaz'ların hâkimiyetinde Rusların da söz sahibi olmak istemesi, Ruslara Boğaz'larda asker ve üs bulundurma hakkının verilmesi, Montreux'nün değiştirilmesi gibi konular konuşulmuştur.
2. Sovyetler, 1921 Antlaşması ile yapılan sınır düzenlemesinin yeniden değerlendirilmesini istiyor zira antlaşma ile Kars ve Ardahan Türkiye'ye verilmişti. Ayrıca Boğazlarda üs elde etme konusunda imtiyaz istemektedirler.
3. Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti arasında 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşmasında değişiklik istemektedir.
4. Sovyet Dışişleri Bakanı Molotov'un teklifleri karşısında Moskova Büyükelçisi Selim Rauf Sarper Türkiye'nin kazanılmış haklarını ve egemenlik haklarını korumuştur. Bu tutumunu " Biz egemenlik haklarımızı kullanırken, ahdi vecibelerimiz müstesna, kimsenin müsaadesini almak zorunluluğunu duymayız." ifadelerini kullanarak göstermiştir.
5. Görüşme Türkiye'nin yalnızlaştığı dönemde Sovyet hükûmetinin talebi ile yapılmıştır. Mayıs 1945'te Avrupa'da savaş sona erdiğinde, 1941 sonrasında uyguladığı dış politika nedeniyle Ankara uluslararası alanda ciddi yalnızlık içindeydi. Bu durumu kullanmak isteyen Sovyetler Türkiye üzerindeki emellerini gerçekleştirmek istemiştir.
6. Molotov ve Sarper arasındaki bu görüşme esasen Sovyetler' in İkinci Dünya Savaşı'nın ardından yeni dünya düzeninde söz sahibi olmak istemesi ve bu doğrultuda ilk hedef olarak Doğu Avrupa ve Türkiye'yi seçmesi gibi nedenlerden ötürü Türkiye'nin de istekleri nedeniyle yapılmış ve SSCB'nin başarısız bir girişimi olarak sonuçlanmıştır.

BECERİ TEMELLİ-1

1. Türkiye yurttan sulh cihanda sulh anlayışı ile barışçıl bir politika takip etmiştir. Balkan Antantı da bu politikanın en somut göstergelerinden biridir. Türkiye'nin bu ittifaka öncülük etmesi, barışı korumaya çalıştığını ve iş birliğine önem verdiğini göstermektedir. Türkiye, Balkan Antantı içerisinde yer alarak batıdaki sınırlarının güvenliğini sağlamıştır.
2. Bulgaristan ve Arnavutluk, revizyonist bir politika takip ettikleri ve İtalya'nın etkisi altında bulundukları için Balkan Antantı'nda yer almamışlardır.
3. Balkan Antantı, küçük devletlerden oluşmaktaydı ve büyük devletlere karşı sınırların korunması hususunda zayıf kalmıştır. Büyük devletlerin saldırılarına karşı sınırlarını koruyabilecek güçlü ve etkili bir iş birliği sağlanamamıştır. Balkan devletleri olan Bulgaristan ve Arnavutluk'un paktta yer almamalarından dolayı Balkanlarda tam olarak birlik sağlanamamıştır. Antantın sadece askerî ittifak üzerine kurulmuş olmasından dolayı zamanla askerî koşullar değişince ittifak önemini kaybetmiştir.
4. **Atatürk Dönemi'nde Türk dış politikasının temel özellikleri şunlardır:** Bağımsızlıktan asla taviz vermemek, diğer devletlerle barışçıl ilişkiler kurmak, gerçekçi bir politika oluşturmak, bölgesel ve uluslararası alanda iş birliğine önem vermek, karşılıklı çıkarlar gözetilerek sorunları çözmeye çalışmak.

BECERİ TEMELLİ-2

1. Olumsuz sonuçlar: Savaşan ülkelerde üretimde yer alan genç nüfus askere alındığı için üretim azalır. İhtiyaç maddelerine savaş koşullarında kolay erişilemeyeceği için fiyatlar artar. Ayrıca savaş sonrasında ise fazla üretim yapan üreticiler bu ürünlerini satamadığında ürünlerini düşük fiyattan satmak zorunda kalabilirler. İşletmeler borçlarını ödeyemeyince iflas ederler ve işsizlik sorunu ortaya çıkar.

Olumlu sonuçlar: Savaş, bazı alanlarda üretimin ve buna bağlı olarak iş gücü ihtiyacının artmasına neden olur. Asker alımları ve iş gücü ihtiyacı doğrultusunda işsizlik oranları düşer. Savaş koşullarında bazı iş kollarında üretim artar. Savaş koşullarında zor şartlarda üretilen ürünlerden elde edilen kazanç da buna bağlı olarak yüksek olur.

2. Bir alanda üretimin artması için o üretim kolunda çalışan işçi sayısının da artması gerekir. Fakat çeşitli sebeplerle üretim sağlayan sektörlerde yaşanabilecek sıkıntılar, işyerlerinin iflasına ve kapanmasına yol açıp insanların işsiz kalmasına sebep olabilir.

3. Bir ülkede yaşanan sıkıntılar, başka ülkeleri de etkileyebilir. Örneğin 1929 yılında ABD'de yaşanan ekonomik buhran, başta Avrupa olmak üzere bütün dünya ülkelerini olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle en uzakta meydana geldiği düşünülen olumsuz bir durumun dünyanın diğer bölgesindeki herhangi bir ülkede sıkıntıya yol açabilecek gelişmeler doğurabileceği unutulmamalıdır. Bunun için dünyadaki tüm ülkeler arasında açıklık ve iyi niyet anlayışı bulunmalıdır. Sorunlara karşı tüm ülkeler birlikte hareket etmeli, birbirlerine yardımcı olmalıdır.

4. 1929 Ekonomik Buhranı'nın yarattığı en büyük siyasi sonuç, II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına zemin oluşturmıştır.

BECERİ TEMELLİ-3

1. Yenilen devletlere imzalatılan antlaşmalar galip devletlerin çıkarlarına dayalı, ağır yaptırımlar içeren, yenilen tarafa itiraz hakkı tanımayan antlaşmalardır. Bu antlaşmalar barış ortamı sağlamak değil, galip devletlerin emellerini gerçekleştirebilmek için hazırlanmış antlaşmalardır. Yenilen devletler, bu antlaşmalardaki şartları o zaman için kabul etseler bile kendilerini toparladıkları ilk andan itibaren zorla kabul etmiş oldukları bu şartlara uymak istemeyeceklerdir.
2. Milletler Cemiyetinin kuruluş amacı, dünya barışının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. Fakat bu amaç gerçekleştirilememiştir. Çünkü büyük devletlerin çıkarlarını savunan bir örgüt hâline gelmiştir. Sömürgeci büyük devletler, kendi egemenliği altındaki halkların isteklerini dikkate almadıkları gibi Milletler Cemiyetinin ilkelerinin de kendi sömürgelerinde uygulanmasına razı olmadılar. Bu sebeplerle Milletler Cemiyeti, uluslararası birçok sorunun çözümünde beklenen katkıyı yapamamıştır.
3. Türkiye'nin Milletler Cemiyeti üyeliği diğer devletler gibi başvuru üzerine değil, Milletler Cemiyetinden gelen davet üzerine gerçekleşmiştir.

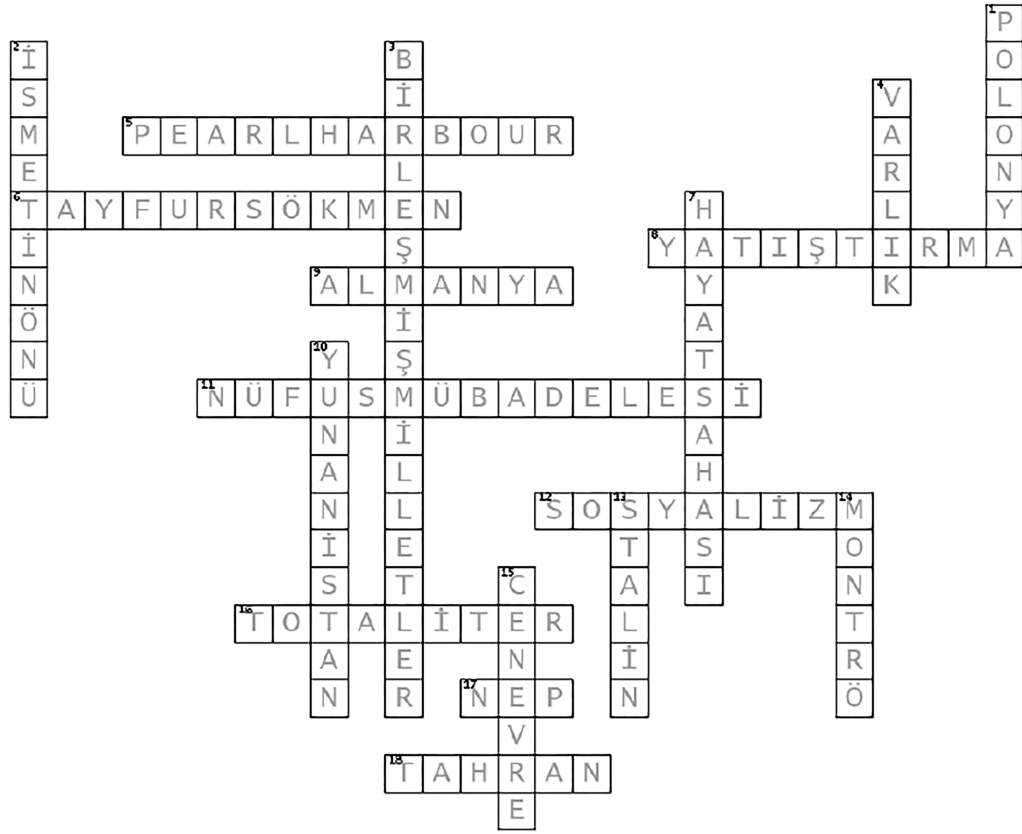
BECERİ TEMELLİ-4

1. İkinci Dünya Savaşı tarih boyunca görülen en kanlı savaş olmuştur. 1939-1945 yılları arasında 6 yıl süren savaşta 65 milyondan fazla insan hayatını kaybetmiş, ölenlerin büyük çoğunluğunu sivil halk oluşturmuştur. Dünya tarihinde görülen en geniş etki alanına sahip savaştır. II. Dünya Savaşı'nda gelişmiş savaş teknoloji silahları kullanılmıştır. Savaşta faşizm ve Nazizm gibi ideolojiler ön plana çıkmıştır.
2. II. Dünya Savaşı'nın çıkışının temel nedeni şudur: I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan ağır koşullu anlaşmaları kabul etmek istemeyen devletler, güçlerini toparlayıp yeni bir savaşın fitilini ateşlemişlerdir.
3. II. Dünya Savaşı'nda kullanılan araçlar cephelerin daha hızlı açılıp kapanmasını sağlamış ve uzak mesafelere ulaşımı kolaylaştırmıştır, bu nedenle savaş kısa sürede çok büyük bir alana yayılmıştır.
4. I. Dünya Savaşı'nda cephelerde kullanılan daha az etkili savaş araçlarının aksine II. Dünya Savaşı'nda kullanılan gelişmiş savaş araçlarının daha fazla bölgeyi kapsaması ve kullanılan savaş araçlarının geniş kitleleri yok etmeye yönelik kullanılması sonucu sivil insan kayıplarının oranı artmıştır.

BECERİ TEMELLİ-5

1. Askerî seferberlik ilan edilmesiyle erkekler silah altına alınmış, bu durum sanayi ve diğer iş kollarında iş gücü sıkıntısı yaşanmasına ve üretimin azalmasına sebep olmuştur. Üretim, artan tüketimi karşılayamaz hâle gelmeye başlamış ve fiyatlar yükselmiştir. Ayrıca savaş süresince ordunun güçlendirilme zaruretinden dolayı devlet, gelirlerinin önemli bir kısmını askerî harcamalar için kullanmıştır. Bu durum ekonomiyi olumsuz etkilemiştir.
2. Savaş koşullarından dolayı erkeklerin askere alınmasıyla farklı alanlarda iş gücü kaybı yaşanması ve buna bağlı olarak üretimin düşmesi, ihtiyaç duyulan ürünlerin kolayca tedarik edilememesi, ithalat ve ihracat hacminin düşmesi gibi nedenlerle tüketilen ürünlerin fiyatları artmıştır.
3. Savaşın dünya genelinde yarattığı olumsuz koşullar Türkiye'ye de yansımıştır. Alınan önlemler, çıkartılan kanunlar ve vergi uygulamaları ile ekonomik sıkıntılar giderilmeye çalışılmıştır. Ayrıca halkın temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik birtakım tedbirler alınmıştır. Savaş nedeniyle olası hava saldırılarına karşı karartma uygulaması yapmak gibi önlemlere başvurulmuştur.
4. Savaş yıllarında erkeklerin askere alınması nedeniyle tarım sektöründe de iş gücü kaybı yaşanmış ve buğday üretimi azalmıştır. Buğday üretiminin azalması, ekmeğin ana maddesi olan un üretimini de olumsuz etkilemiştir. Ayrıca ordunun gereksinimlerine öncelik verilmesi, halkın ihtiyacı olan ekmeğin dağıtımında kısıtlamalar yapılmasını gerektirmiştir.

BULMACA

ANAHTAR KELİME: YURTTA SULH, CİHANDA SULH!

KELİME AVI

AIARAIYİMRSMACONDN
NORMANDIYA ÇIKARMASI

EARSASIAHBOTRBAARK
BARBAROSSA HAREKATI

ÜSAEŞGNADİRÖNA
ADANA GÖRÜŞMESİ

RVKİİKSUİGVANEURLNA
VARLIK VERGİSİ KANUNU

AAIAORNHLKARFET
ORTAK REFAH ALANI

ARHABLPINKEBSRIOAR
PEARL HARBOR BASKINI

İBNKSTİLDATIİLİRA
ATLANTİK BİLDİRİSİ

LEEYRİİCLEETİMTML
MİLLETLER CEMİYETİ

İZMZEONİİ
BİZİM DENİZ

TYEVRLİOKPOİTSİNAZİ
REVİZYONİST POLİTİKA

MİLDİBIHRYRIA
YILDIZIM HARBI

LEHVİRETDOVEERML
MİHVER DEVLETLER

KŞAEBAEPRNR
KARA PERŞEMBE

İALLİATESLRMİİKAHH
KİTLE İMHA SİLAHLARI

ANAHTAR KELİME: ATOM BOMBASI

YAPILANDIRILMIŞ GRİD

CEVAP:3.ÇIKIŞ

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>